

Samogłoska pochylona ó

Autor: Halina Karaś

{smoothgallery image=M926.gif&title=Leksykon&caption=Samogłoska pochylona ó w gwarach. Opracowała I. Stąpor na podstawie: Dejna 61.}Samogłoska pochylona ou (ó). Samogłoska pochylona ó, kontynuująca dawną samogłoskę długą o, to dźwięk pośredni między o i u. Pochylone ó w żadnej z gwar nie zrównało się z o jasnym oprócz poszczególnych rdzeni na Mazowszu wschodnim, Podlasiu i Suwalszczyźnie (np. znow). Powstała w wyniku podwyższenia artykulacji wymowa ó jako u (zgodna z ogólnopolską) panuje w Polsce środkowej i w Lubelskiem: skóra, wóz. Kontynuant dawnego o długie w postaci dźwięku pośredniego ou lub bliskiego u (□) występuje w południowej Małopolsce, na północy i zachodzie Polski: skoura // sk□ra, wouz//w□ż. Na Krajnie i w zachodniej Wielkopolsce silnie zaokrąglone ó rozwinęło się w dyftong łou, czasem ły itp.: błour = bór, nłyż = nóż. Zakres występowania ó pochylonego w gwarach nie zawsze jest zgodny ze stanem ogólnopolskim, np. w zachodniej Wielkopolsce pospolita jest wymowa ktou, stoudoła, szkoulny, natomiast na północy Śląska: ktory, gora, skora, a w części Mazowsza, na Suwalszczyźnie i Podlasiu: bor, ugor, gnoj, znow. Zob. Samogłoski pochylone.